

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни/освітнього компоненту	ВК35 Психологічне консультування
Освітня програма	Початкова освіта. Психологія
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Кандидат педагогічних наук, професор Безлюдна Валентина Іванівна
CV викладача (in) на сайті кафедри	http://surl.li/cfmgq
E-mail викладача:	v.bezludna@gmail.com

Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Психологічне консультування» спрямована на ознайомлення студентів із ведучим напрямком психологічної практики - психологічним консультуванням. Викладання навчальної дисципліни передбачає знайомство із світовим та вітчизняним досвідом надання психологічної підтримки і допомоги людям у складних життєвих ситуаціях. Вона охоплює широкий спектр проблем, пов'язаних з кризовими ситуаціями у житті людини, способами їх корекції, участю у цьому процесі спеціаліста-психолога

Навчальна дисципліна призначена для здобувачів вищої освіти за першим освітнім ступенем «бакалавр» спеціальності 013 «Початкова освіта» з додатковою спеціальністю 053 «Психологія».

Мета дисципліни - сформувати у студентів здатність надавати психологічну допомогу людям, що потрапили у складну життєву ситуацію, організувати психологічний супровід різних верств населення та людей різних вікових категорій у процесі їх життєдіяльності.

Завдання вивчення дисципліни «Психологічне консультування» полягає у формуванні **загальних та фахових компетентностей**, передбачених освітньою програмою:

- показати значимість психологічного консультування для вирішення особистісних проблем людини, визначити основні області надання психологічної допомоги;
- озброїти студентів знаннями принципів, методів та психотехнік психологічного консультування особистості на різних етапах онтогенезу; вміннями самостійно використовувати їх при вирішенні фундаментальних і прикладних задач;
- сприяти формуванню у студентів професійно-значимих якостей особистості практикуючого психолога. творчого відношення до консультативної діяльності.

Формування інтегральної компетентності передбачає здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

У процесі вивчення навчальної дисципліни у здобувачів вищої освіти формуються такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії; складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальна компетентність (ЗК):

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК-9. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-10. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні (фахові, предметні):

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

СК-13. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.

СК-14. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ; самостійно збирати, критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК-15. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження; аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК-16. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

СК-17. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту; дотримуватися норм професійної етики.

СК-18. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПР)

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що

враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проєктами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах; відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР-08 Організувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування; вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР-13 Організувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу; демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР-14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей; взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності; знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп; виконувати різні ролі у команді, демонструвати лідерські якості; пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР-17 Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР-18 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел; презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефахівців.

ПР-19 Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги; рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР-20 Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій; складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальне уявлення про психологічне консультування

Тема 1. Сутність психологічного консультування, його основні цілі.

Тема 2. Особистість у консультативному процесі.

- Тема 3.** Організація консультативного процесу.
- Тема 4.** Засоби ведення консультативного процесу.
- Тема 5.** Професійне самовизначення психолога-консультанта.
- Тема 6.** Психологічна допомога особистості як предмет навчання.

Змістовий модуль 2. Напрямки психологічного консультування.

- Тема 1.** Віково-психологічне консультування.
- Тема 2.** Психологічне консультування в різних вікових періодах дитинства.
- Тема 3.** Сімейне консультування.
- Тема 4.** Професійне консультування.
- Тема 5.** Особливості індивідуального консультування.
- Тема 6.** Групове консультування.
- Тема 7.** Дистанційне консультування.

Змістовний модуль 3. Основні напрямки зарубіжної консультативної і терапевтичної психології

- Тема 1.** Психодинамічний напрямок в теорії та практиці психологічного консультування.
- Тема 2.** Поведінковий напрямок психологічного консультування.
- Тема 3.** Когнітивний напрямок психологічного консультування.
- Тема 4.** Гуманістичний напрямок у психологічному консультуванні.